

Yläkoulu: Taloussankari

- Oppitunnin tavoitteet
 - Oppilas oppii tienaamisesta ja säästämisestä. Oppilas ymmärtää säästämisen vaikutuksen talouteen.
 - Oppilas pääsee käyttämään matematiikassa oppimiaan laskutoimituksia ja -sääntöjä esimerkkitehtävissä.

Oppitunnin rakenne: Tunnin kesto 30 min

1. Oppitunnin aiheeseen tutustuminen (5 min)
2. Pelin pelaaminen: 1. Mummun työleiri, 2. Muutakin kuin duunii ja 3. Eka työ (noin 15 min)
3. Itsenäinen laskutehtävien tekeminen (10 min)
 - Taskurahaa mainoslehtisiä jakamalla
 - Säästöjen karttuminen mopoon
 - Heräteostosten vaikutus säästämiseen
 - Alennusmyynnit
- 4. Tehtävien tarkistaminen (5min)

1. Aiheeseen herättely (1/2)

Herättele oppilaita oppitunnin aiheeseen. Kannusta oppilaita pohtimaan alla olevien vaihtoehtojen kautta omia kulutustottumuksia.

Vaihtoehdot aiheeseen herättelyyn:

Vaihtoehto 1:

Oppilaat nostavat käden ylös, jos vastaus herättelykysymyksiin on kyllä. Lisäksi opettaja voi halutessaan valita jonkun oppilaan kertomaan esimerkin tai kertoa niitä itse.

- Oletteko joskus säästäneet rahaa johonkin isompaan hankintaan? *Opettaja voi itse kertoa, mihin hän on viimeksi säästänyt rahaa ja mihin hän oppilaiden iässä säästi rahaa.*
- Oletteko koskaan laskeneet, kuinka paljon jokin tuote maksaa alennuksen jälkeen? *Opettaja voi kertoa esimerkin, kuinka paljon käytti vähemmän rahaa, kun osti alennuksessa olevan tuotteen/palvelun normaalihintaisen sijasta.*
- *Jatkuu seuraavalla dialla...*

1. Aiheeseen herättely (2/2)

- Oletteko joskus valinneet edullisemman tuotteen vastaavan kalliimman tuotteen sijasta? *Opettaja voi kertoa esimerkin, kuinka paljon on säästännyt kun on valinnut edullisemman tuotteen kalliimman sijasta (esim. auto, puhelin, polkupyörä tms.).*
- Oletteko tienanneet rahaa tekemällä pieniä askareita kotona tai jossakin muualla? *Opettaja voi kertoa esimerkin omasta lapsuudestaan tai nuoruudestaan.*
- Oletteko ostaneet jonkun haluamanne tuotteen vain hetken mielihohteesta? *Opettaja voi kertoa esimerkin.*
- Oletteko tehneet hutioitoja? *Opettaja voi kertoa esimerkin omasta hutioitostaan*
- **Vaihtoehto 2:**
- Oppilaat voivat katsoa Puhutaan rahasta -videon. Videolla puhutaan nuorten kulutustottumuksista ja rahankäytöstä. [Linkki videoon. \(https://tat.fi/aineistopankki/puhutaan-rahasta-oma-talous-haltuun/\)](https://tat.fi/aineistopankki/puhutaan-rahasta-oma-talous-haltuun/)

2. Pelin pelaaminen (noin 10min)

- Ohjeista oppilaita pelaamaan Taloussankaria 15 minuutin ajan. Tavoitteena on pelata luvut 1. Mummun työleiri ja 2. Muutakin kuin duunii
- Oppilaat pelaavat siihen saakka, mihin pääsevät 10 minuutin aikana. Luvut voi pelata tarvittaessa loppuun kotitehtävänä.
- Peli löytyy osoitteesta taloussankari.com
- Pelin lukujen aiheena: rahan käyttäminen, tienaaminen, säästäminen ja kestävät kulutusvalinnat.

Tehtävien tekeminen (noin 10min)

- Pelaamisen jälkeen oppilaat voivat alkaa tekemään laskutehtäviä. Jaa tehtävät oppilaille tai näytä tehtävät yksi kerrallaan taululta. Tehtäviä voi tehdä itsenäisesti, ryhmissä tai pistetyöskentelynä.

1. Taskurahaa mainoslehtisiä jakamalla

Tehtävän ohje löytyy myös täältä: <https://tat.fi/wp-content/uploads/2022/08/Taloussankari-matemaatikan-oppitunnin-ohjeet-1.pdf>

- **TEHTÄVÄ:**
- Venni, Kalle ja Milla ovat päättäneet tienata hieman taskurahaa jakamalla mainoslehtisiä. He saavat tehtäväksi jakaa 2600 mainoslehteä yhteistyössä oman kaupunkinsa kanssa. Kuinka tasaisesti jakaminen sujui nuorten kesken? He jakoivat lehdet seuraavasti:
- Venni jakoi kolme kertaa niin monta mainoslehtistä kuin Kalle ja Milla yhteensä.
- Milla jakoi mainoslehtisiä neljä kertaa niin monta kuin Kalle. Kuinka monta mainoslehtistä kukin jakoi?
- Kirjoita yhtälö ja ratkaise se.

2. Säästöjen karttuminen mopoon

TEHTÄVÄ:

Venni haluaa säästää rahaa mopon ostamiseen. Mopo maksaa 800 euroa. Venni on kesätöissä, joista hän saa palkkaa 320 euroa. Sen lisäksi Venni saa syntymäpäivälahjaksi sukulaisiltaan joka vuosi yhteensä 60 euroa ja huoltajiltaan kerran kuukaudessa 30 euroa kuukausirahaa.

Kuinka monta kuukautta Vennillä menee saadaksesen kasaan moporahat, jos hän säästää kaikki tienaamansa rahat? Venni saa työpaikan kesäkuussa ja hänen syntymäpäivät ovat lokakuussa. Nyt on toukokuu.

4. Tunnin lopetus (noin 5min)

- Oppitunnin päätteeksi katsotaan yhdessä oikeat vastaukset laskutehtäviin:

Tehtävän 1 vastaus:

- **VASTAUS:**

$$V + K + M = 2600$$

$$V = 3(K+M)$$

$$M = 4K$$

$$3(K+M) + K + 4K = 2600$$

$$3(K+4K) + K + 4K = 2600$$

$$20K = 2600$$

$$K = 2600 / 20$$

$$\text{Kalle} = 130[\text{RO1}]$$

$$\text{Milla} = 4 \times 130 = 520$$

$$\text{Venni} = 3 (130 + 520) = 1950$$

$$\text{Tarkistus: } 1950 + 520 + 130 = 2600$$

Vastaus löytyy myös täältä: <https://tat.fi/wp-content/uploads/2022/08/Taloussankari-matematiikan-opehjeet-6.pdf>

Tehtävän 2 vastaus:

VASTAUS:

Koska on toukokuu, niin Venni saa pian kesätyörahat ja syntymäpäivätkin ovat edessä, tällöin rahat tulevat nopeammin kasaan.

$320 + 60 + 30x = 800$, jossa x on kuukausien määrä.

$$30x = 420$$

$$x = 14$$

Venni saa siis säästettyä rahat 14 kuukaudessa. (Eli ensi kesänä heinäkuussa, koska toukokuu + 14 kk on heinäkuu.)